

Els nostres desapareguts a l'Argentina

El 24 de març de 1976, els comandants de les tres forces armades argentines, Jorge R. Videla (exèrcit), Emilio E. Massera (armada) i Orlando R. Agosti (força aèria), van perpetrar un cop d'estat contra el govern de María Estela Martínez de Perón. Començava el terrible [Procés de Reorganització Nacional](#) (1976-1983), arran del qual van perdre la vida unes trenta mil persones, la majoria joves de classe obrera, a mans de la policia, l'exèrcit i grups paramilitars com la [Triple A](#). Entre els milers d'assassinats, segrestats, torturats i desapareguts durant la dictadura (i el període previ) hi havia no pas menys de quatre-cents homes i dones amb origen català, valencià o balear, segons un estudi del [Casal Argentí a Barcelona](#). El seu president, Diego Arcos, explica que amb una primera anàlisi de les llistes de represaliats s'han pogut identificar 384 desapareguts nascuts als Països Catalans. De Cubelles, per exemple, era la família de [Luis Pujals](#), un dels caps polítics del grup guerriller ERP i considerat el primer desaparegut de l'Argentina. I també tenia cognom català (Audet) l'últim desaparegut de la dictadura, el novembre de 1983, poc abans que Raúl Alfonsín assumís la [presidència](#). Però el cas més emblemàtic és el de la família Pujadas, que la jove cineasta Eugenia Izquierdo explicarà en un documental.

Josep Maria Pujadas i Josefa Badell, tots dos metges, van decidir a la dècada de 1950 deixar la Catalunya franquista per establir-se a la ciutat argentina de Córdoba, on van fundar una important granja avícola. Un dels seus fills, Mariano Pujadas, va ser posteriorment un destacat dirigent de la guerrilla dels [Montoneros](#). Detingut el juny de 1971 i traslladat a la presó patagònica de Rawson, l'agost d'aquell any [va encapçalar](#), amb María Antonia Berger (de les Forces Armades Revolucionàries) i Pedro Bonet (ERP), la fugida de vint-i-dos [guerrillers](#) del penal. La majoria van ser detinguts i traslladats a Trelew, on al cap de pocs dies van ser afusellats. Dels [vint-i-dos de Trelew](#), només en van sobreviure tres: María A. Berger, René Haydar i Alberto Camps. Amb el govern democràtic del 1973-1976, el pare de Pujals va reclamar justícia, motiu pel qual la [Triple A](#) va segrestar-lo a ell i a tota la família el 1975, els van llançar en un pou i el van dinamitar. Sols en va sobreviure un nen d'onze anys, Víctor Pujadas, que es va poder exiliar a Barcelona. La història d'en Víctor i la seva família és el centre d'un documental ([Troqueles - Historia de la familia Pujadas](#)) que la jove cineasta Eugenia Izquierdo va començar a rodar l'any passat.

Importar l'exemple

Tots aquests casos són sols la punta de l'iceberg de l'estudi impulsat pel Casal Argentí a Barcelona, que ara començarà una segona fase: amb l'ajuda de voluntaris provinents de la Coordinadora d'Entitats Argentines de Catalunya i dels [casals catalans](#) a l'Argentina, es vol mirar de contactar amb familiars d'aquests represaliats. En el rerefons de la investigació i de l'acte d'avui a Barcelona, explica Diego Arcos, hi ha l'intent d'importar als Països Catalans, en plena reivindicació de la memòria històrica, 'el concepte sociopolític de la justícia social argentina', és a dir, la forta consciència i creença que tots els culpables de la repressió acabaran sotmesos a la justícia. 'Volem aportar la nostra experiència com a poble a la societat catalana, amb el nexa en comú dels represaliats catalans a l'Argentina'.

24 març 2009

Una notícia de VilaWeb.cat

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)